

Z PODSKALÍ

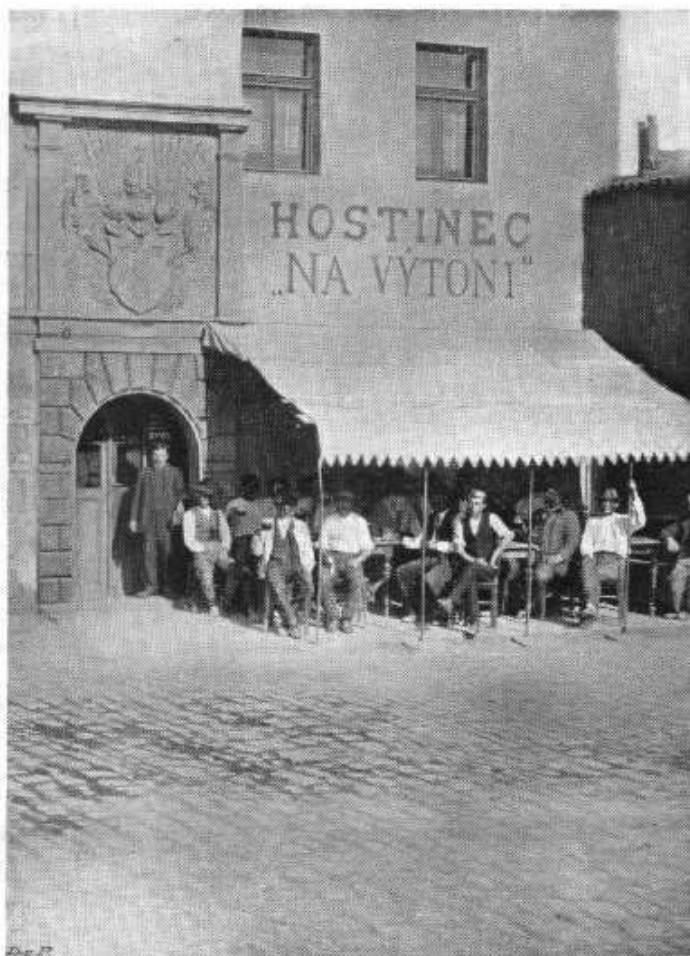
S ILLUSTRACEMI DLE PŮVOD. SNÍMKŮ

Nevím vlastně určitě, kde Podskalí začíná a kde končí. Snad někde u kostela sv. Trojice, či až u „Práva plaveckého“, jak říkají Podskalští své starožitné radnice, kde bývalo sídlo práva pořádného, nebo někde tam, kde dle pověsti stávaly Durynkovy olše, na nichž oběsil se z rozsudku Neklanova vrah synáčka Luckého Vladislava? S kraje je promícháno obyvatelstvo pobřežní přílivem přistěhovalectva ze všech čtvrtí pražských, ale i tu ve styku poznáte vnuky těch, již již dle historie byli „lidé tuze nepoddajní“. Od prvních pramenů (či vorů) až k smutně vyprázdněným ohradám, „poustkám“, pod nábřežím Palackého, rozprostírá se „trh lesů“. Míval již za času krále Jana Lucemburského svá privilegia. Tehdá kdokoliv přijel s pramenem, neměl práva první tři dny po příjezdu prodávati někomu z Podskalí než měštěninu Pražskému. Nikdo vůbec nesměl choditi plavcům dříví po řece vstříc, ani po Vltavě, ani po Mži. A tehdá bylo prý dříví v Podskalí drahé „jak hedvábí“. V Podskalí byl ovšem i rybí trh, a měli zde i svého vodníka, který prý chodíval na Výtoň na pivo. Poznali jej dle zelených vlasů. Jednou přišel si hastrman do masných krámů pro maso. Vysekávač ihned poznal vodníka po hlase huhňavém a uťal mu prst jakoby náhodou. Hastrman přísahal mu pomstu, než řezník chránil se rok vody pečlivě. Však neušel odplatě: lžící polévky se utopil — zahltila jej...

Z té minulosti málo zbylo, několik domů pa-

mátných: stará královská solnice (solní pokladna), „Zlatá loď“ či celnice, starobylá radnice podskalská, také Právo plavecké zvaná po soudě starších plavcův, jenž zde úřadoval; dům „U Boreckých“, jehož schodiště dosud zdobí podivný relief jelena v životní velikosti, a ještě několik zajímavých staveb nízkých, těžkopádných. A i to vše má co nejdříve zmizeti pod převysokými kamennými valy nábřeží, pod tíží pěti a šestipatrových činžáků, obydlených lidmi, již o životě druhdy zde kolotavším nebudou ani ničeho znáti... Zmizí Podskalí! Zmizí neodvratně, jako zmizelo Ghetto, a je téhle čtvrti městské pro její rázovitost větší škoda než V. kvartýru!

HOSPŮDKA NA VÝTONI



PÍSKAŘI

Fot. Deport & Panzer

Zůstanou plavci, dřevaři, pískaři, ale přizpůsobí se novému okolí, kam přestěhují je... To již nebude Podskalí s prastarými ohradami, křivoláckými uličkami, starožitnými domy, s těžkými prejzovými střechami... A tak smutek padá na Podskaláka,



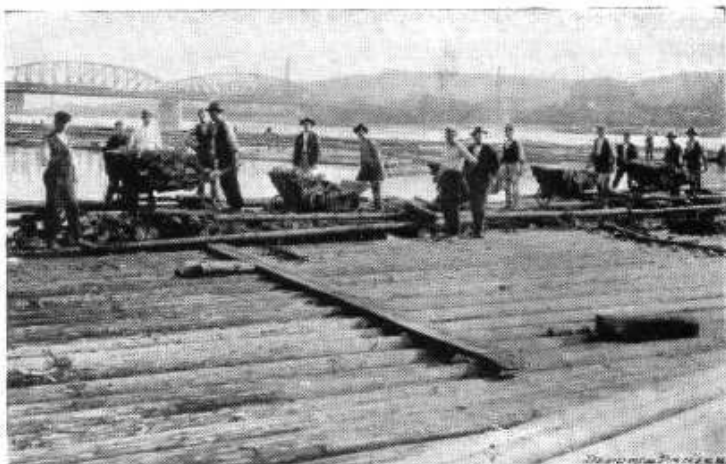
PLAVCI Z VLTAVOTÝNA.

když pozoruje, jak zatloukají palisády pro jímky a vyměřují ulice a uličky a kupují ohrady a domky. Vždyť tu klesá v hrob kus jeho života; kulisa za kulisou mizí z pobřežní scenerie, a hlava klesá na prsa při pomýšlení, že za nějaké desítky let nezbude po všem památka, že hrobová tma rozprostírá se bude kolem, kde v záplavě sluneční veselé beseduje se při dýmce. Vysoko nad střechami nynějšího Podskalí tyčiti se budou bílé zdi činžáků a duněti bude elektrická dráha v sluch zapadlého, zapomenutého Podskalí!

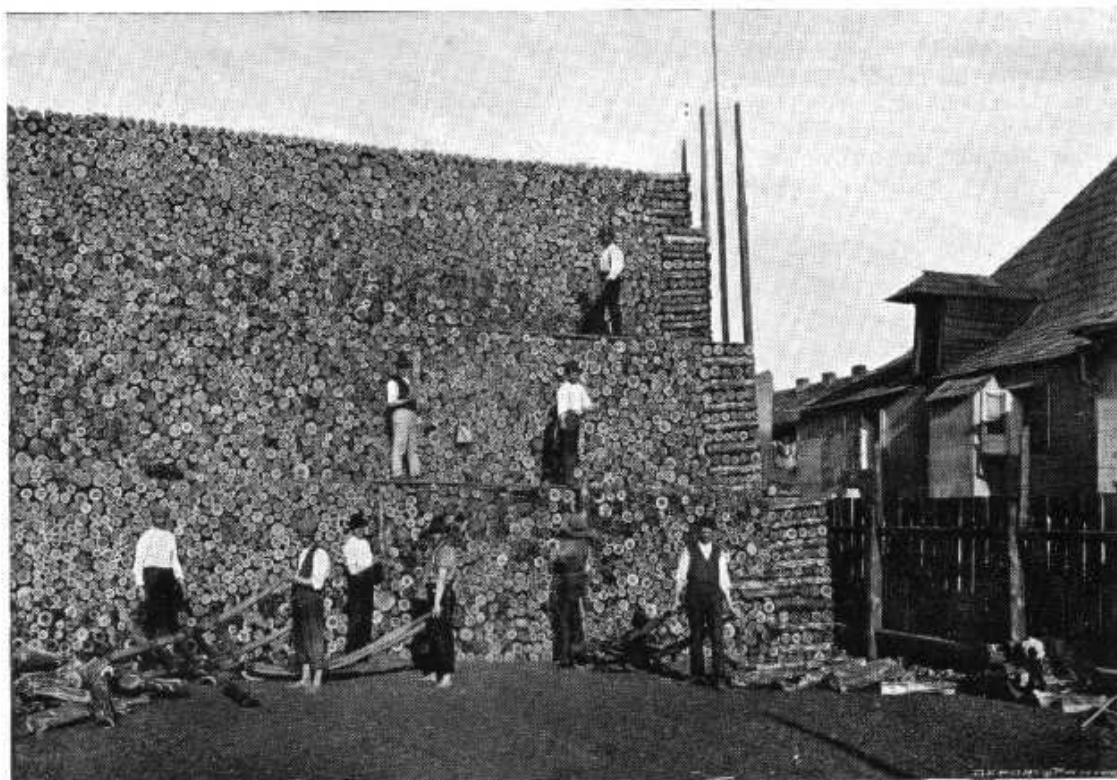
Než k čemu neveselé kapitoly, k čemu smutné rozjímání? Ještě

chvilka popřána Podskalí, pobřežnímu městečku povltavskému. Ještě hrají reflexy širé vodní pláně na zasmušilém zdivu, a zář její padá do nízkých bytů a tmavých průjezdů. Ještě vůně pryskyřice a rozmočené kůry slučují se zde s vlhým dechem Vltavy. A v sladkém tání nienta, na pokácených olbřímecích šumavských, po lopotné práci, sni hoši podskalští. Volně plynou prameny a pramice, cily, obtížené orlickou žulou, s přídou, okrášlenou patronem plavců a českou vlajkou, a v úzkých ulicích duní odměřený krok plavců z Jihu, ubírajících se ku krátkému oddechu v chladu hospůdky.

Podskalí! Zmizí neopěváváno. Jeho rázovitý život, jeho idylla nenašly romanciera! Hip.



VYVÁŽENÍ DŘÍVÍ S VORŮ



SKLADÁNÍ DŘÍVÍ V OHRADĚ

Fot. Deport & Panzer.